

VVM-tilladelse

Klimatilpasning af Holstebro Midtby

Kulturen til forskel



HOLSTEBRO
KOMMUNE

Indhold

Kulturen til forskel	1
VVM-tilladelse	1
Klimatilpasning af Holstebro Midtby	1
VVM-tilladelse til anlæg og drift af klimatilpasningsanlæg til beskyttelse af Holstebro midtby	1
1. Afgørelse	1
2. Beskrivelse af klimatilpasningsprojektet	2
2.1. Baggrund for afgørelse	4
3. Afværgeforanstaltninger	6
4. Vilkår for tilladelsen	6
4.1. Generelle vilkår	6
4.2. Anlæg	6
4.2. Drift af Klimatilpasningsanlægget	7
4.3. Tvis Klosteruin	8
4.4. Vandløb og natur	9
4.5. Varslingstjeneste forud for hændelser	10
4.6. Forurening	11
5. Projektændringer	11
6. Begrundelse for afgørelsen	11
6.1. Samlet vurdering	16
7. Offentliggørelse	17
8. Klagevejledning	17
Bilag 1 – Oversigt over væsentlige afværgeforanstaltninger	19

VVM-tilladelse til anlæg og drift af klimatilpasningsanlæg til beskyttelse af Holstebro midtby

1. Afgørelse

Hermed meddeler Holstebro Kommune VVM-tilladelse til etablering af klimatilpasningsanlæg i Holstebro by og i Storådalens opstrøms Holstebro. Det ansøgte består af tre bygværker og en slusestrategi, som sikrer tilbageholdelse af 4.500.000 m³ vand opstrøms Holstebro by i hhv. Vandkraftsøen og i Storådalens. Ved fuld udnyttelse af oversvømningsarealet vil ca. 200 ha eksklusiv Vandkraftsø kortvarigt være i brug til opmagasinering af vand.

Projektet er VVM-anmeldt den 22. februar 2017, og Holstebro Kommune traf afgørelse om VVM-pligt på grundlag af en screening. Projektet er omfattet af lovens Bilag 2, punkt 10 g: Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (mindre end 10.000.000 m³). VVM Redegørelse 2018 er udarbejdet af Cowi A/S.

Tilladelsen meddeles i henhold til § 2, stk. 8, nr. 2 og § 7 i Bekendtgørelse nr. 1440 af 23. november 2016 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning (VVM-bekendtgørelsen), idet projektet, der er anmeldt 19. april 2017, er omfattet af overgangsbestemmelsen i miljøvurderingslovens¹ § 57, stk. 8. Holstebro Kommune traf afgørelse om VVM-pligt d. 26. april 2017.

I forbindelse med denne tilladelse er der i henhold til Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen) gennemført en indledende Natura 2000 væsentlighedsvurdering, som fremgår af VVM Redegørelsen 2018, afsnit 10 samt suppleret i Tillæg til VVM Redegørelse (2019) afsnit 5.3-5.4. Væsentlighedsvurderingen forholder sig til følgende Natura 2000-områder: Natura 2000-område Nissum Fjord (N2000 65) omfattende Habitatområde H158 og Fuglebeskyttelsesområde F38; Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede (N2000 64) omfattende habitatområderne H57 og H225; Ovnstrup Hede med Røjen Bæk (N2000 225) omfattende habitatområde 249.

Samlet konkluderes det:

- At det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter ikke kan skade Natura 2000 områder væsentligt.
- At det ansøgte projekt vurderes ikke at kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for arter og de kortlagte naturtyper på de ovenfor nævnte Natura 2000-områders udpegningsgrundlag.

Idet der kan konkluderes, at der ikke er risiko for, at projektet vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne, udarbejdes der ikke en konsekvensvurdering efter regelsættet i Habitatbekendtgørelsen.

Det er desuden vurderet, at projektet ikke vil påvirke mulighederne for at kunne opnå den ønskede tilstand i henhold til den gældende vandområdeplan for området.

¹ §57 stk. 8 Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, bekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 (Miljøvurderingsloven).

VVM-tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, eller hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. planlovens § 56, stk. 1.

Grundlaget for tilladelsen er følgende:

- VVM-redegørelsen "Klimatilpasning af Holstebro Midtby" af d. 9. august 2018
- Tillæg til VVM-redegørelsen af d. 6. maj 2019 (Supplement udarbejdet på baggrund af høringsbemærkninger til offentliggørelsen af VVM Redegørelsen 2018)
- Cowi Rapport: VVM klimasikring Holstebro (om grundvandspåvirkning af Tvis Klosterruin) af 21. februar 2019
- Cowi Rapport: Undersøgelse af oversvømmede rigkær ved Grydholt af 15. maj 2020
- MOMU: Tilstandsvurdering af kulturgenstande ved Tvis Klosterkirkegård af 10. juli 2019.
- De Kulturhistoriske Museer 20.938 Tvis kloster – Prøvegravningsrapport, juni 2019
- Supplerende erfaringer fra oversvømmelseshændelsen i ådalen marts 2020

Tilladelsen er i overensstemmelse med følgende plandokumenter udarbejdet og godkendt i forbindelse med behandlingen af VVM-rapporten:

- Lokalplan nr. 1143, Klimatilpasning af Holstebro Midtby ved Storådalen
- Lokalplan nr. 1144, Klimatilpasning af Holstebro Midtby ved Vandkraftsøen
- Tillæg nr. 6 Kommuneplan 2017, Klimatilpasning af Holstebro midtby. Flere områder omkring Storåen
- Tillæg nr. 34 til Herning Kommuneplan 2017-2028

Afgørelsen meddeles i henhold til regelsættet for VVM-vurdering, og er ikke en tilladelse til igangsætning af byggeanlægsarbejde eller drift. Forinden en realisering af projektet skal bygherre sikre sig øvrige nødvendige tilladelser og dispensationer efter anden lovgivning.

Vurderingen er gennemført med udgangspunkt i det konkrete projekt, som er beskrevet i ansøgningen og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på udarbejdelsestidspunktet.

Holstebro Kommune skal i øvrigt bemærke, at i denne sag har kommunen både en rolle som bygherre for projektet og en myndighedsrolle. Forvaltningslovens krav om, at der i dette tilfælde skal sikres en funktionel opdeling af kompetencerne, før en afgørelse må træffes, er sket ved, at bygherre og myndighed i Holstebro Kommune er adskilt på teamleder/afdelingschef-niveau (1./2. ledelsesniveau).

2. Beskrivelse af klimatilpasningsprojektet

Holstebro by er udpeget som risikoområde efter EU's oversvømmelsesdirektiv. Udpegning som risikoområde er sket på grundlag af, at 740 ejendomme til en værdi af omkring 4,32 mia. kr. er truet af oversvømmelser fra Storå. Udpegningen forpligter Holstebro Kommune til at udarbejde en risikostyringsplan, som skal sikre borgere og værdier i det udpegede risikoområde.

Formålet med etablering og drift af klimatilpasningsanlægget er således at sikre borgere og værdier i det udpegede risikoområde.

På baggrund af udpegningen har Holstebro Kommune i forbindelse med udarbejdelsen af en risikostyringsplan undersøgt og vurderet forskellige løsningsmuligheder for at kunne lave en plan med indsatser som lever op til forpligtigelsen om at sikre Holstebro by. Efter der over en årrække har været undersøgt forskellige mulige projekter i relation til Storå og i oplandet til Storå, er Holstebro Kommune nået frem til det ansøgte klimatilpasningsprojekt, som både møder dimensioneringskriteriet om at kunne sikre byen mod en 100-års hændelse i år 2100, og samtidig er placeret på en måde, så de store vandmængder reelt kan kontrolleres med henblik på at undgå oversvømmelser i byen. Løsningen baserer sig på midlertidig og kortvarig vandtilbageholdelse i Storå opstrøms byen, og tager højde for og balancerer beskyttelse hensyn på tværs af natur (flora og fauna), vandmiljø, landskab og kulturarv.

Det ansøgte omfatter et anlægsprojekt og driften heraf i Holstebro. Det består af tre fysiske delelementer, en styringsstrategi og et varslingsystem:

- En dæmning med sluseporte i Storådalen opstrøms Holstebro by (Bygværk 1)
- En ny dæmning foran den eksisterende dæmning i Vandkraftsøen (Bygværk 2)
- Et dige langs boligområdet ved vejen Vigen i midtbyen (Bygværk 3)
- En styringsstrategi for driften af anlæggene under oversvømmelseshændelser
- Et varslingsystem til brugere af Storådalen og Vandkraftsø samt berørte lodsejere

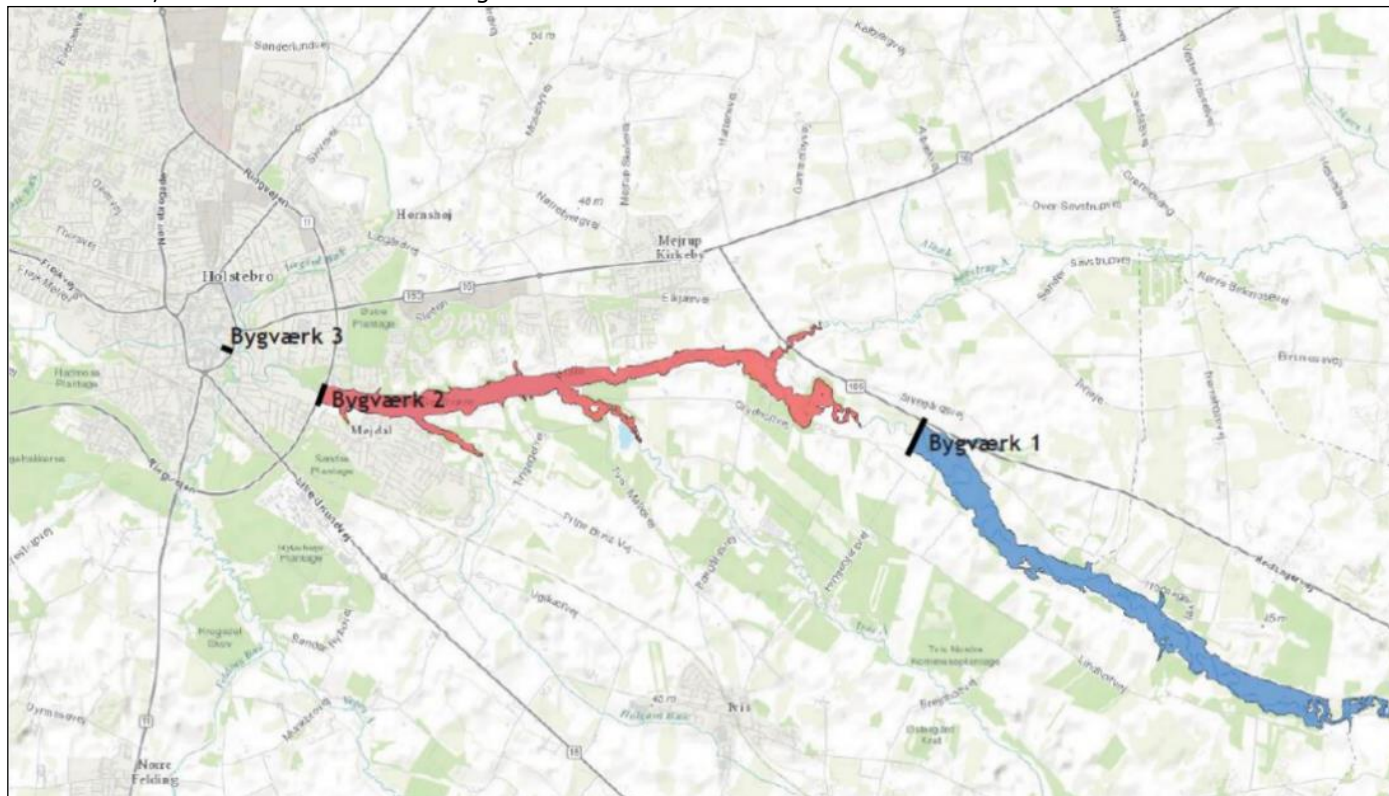
Bygværkernes placering ses på kortet i figur 1.

Strategien for klimatilpasningen er at holde vandet fra Storå tilbage, inden det når frem til Holstebro midtby. Vandet kan holdes tilbage i Storådalen og i Vandkraftsø. Styringsstrategien har flere trin, som sættes i gang, når der ud fra nedbørs- og vandstandsprognoser varsles risiko for oversvømmelse:

1. Inden flom (oversvømmelseshændelse): Vandstanden i Vandkraftsø sænkes til kote 13,35.
2. Når vandstanden ved Storebro når kote 9,4, låses vandføringen fast, og der staves op i Vandkraftsø til kote 13,6 (ved dæmningen).
3. Når vandstanden i Vandkraftsø når/overstiger kote 13,6 (ved dæmningen) låses vandstanden i Vandkraftsø, og der staves op i Ådalen til kote 17,5 (ved dæmningen).
4. Når vandstanden i Ådalen når kote 17,5 (ved dæmningen), låses koten, og Vandkraftsøen fyldes til kote 14,2.
5. Herefter sker følgende samtidigt:
 - 5.1 Vandkraftsøs stemmeværk låses på den pågældende vandføring, og vandstanden i Vandkraftsøen stiger fra kote 14,2 til 15 (ved dæmningen). Det betyder, at Kulturarven ved Tvis Kloster oversvømmes.
 - 5.2 Vandføringen gennem Ådalens stemmeværk reduceres, indtil vandstanden i Ådalen stiger fra kote 17,5 til 20 ved dæmningen. Det betyder, at værdifuld beskyttet natur oversvømmes.
6. Ved fyldte magasiner ledes vand uforsinket ind gennem byen (for hændelser større end en 100 års-hændelse).
7. Efter overstået hændelse udføres over tid en kontrolleret tømning af klimatilpasningsanlæggets magasiner.

Det ses af styringsstrategiens punkter, at der er indbygget et hensyn til særlig beskyttelse af kulturarv (Tvis Klosterruin) og til værdifuld naturtype (rigkær) ved, at anlæggets magasiner fyldes på skift. Viser

oversvømmelseshændelsen sig mere omfattende end, hvad der kan rummes til og med strategiens punkt 4, vil det medføre, at disse områder kortvarigt bliver oversvømmet.



Figur 1 Projektets lokalisering Bygværk 1: Dæmningen i Storådalen, Bygværk 2: Ny dæmning i Vandkraftsøen og Bygværk 3: Højvandsdige ved Vigen i Holstebro bymidte.

2.1. Baggrund for afgørelse

Holstebro by har siden 2002 oplevet eskalerende problemer med oversvømmelser af midtbyen, hvor Storå løber igennem. Problemerne skyldes en udvikling i klimaet, som har betydet, at afstrømningshændelserne i vinterperioden bliver mere og mere massive samtidig med, at de stiger i hyppighed.

Udfordringerne skyldes ikke de bredt kendte sommertordenskyll, som mange steder giver årsag til, at kloakkerne strømmer over. Udfordringen opstår, når det samlede opland på 825km² opstrøms Holstebro by ikke kan "optage" mere regnvand efter langvarig vinterregn eller ved en pludselig afsmeltningshændelse, hvor store mængder sne smelter, og strømmer af en frossen jordoverflade.

Når alle åer og lavninger er fyldte, og grundvandet står i terræn, eller når jorden er frossen, så er der ingen steder tilbage, hvor vandet naturligt bremses. Herved opstår der en "flodbølge", som bygges op i Storåsystemet, og har retning mod Holstebro by. Om det får betydning for Holstebro by, afhænger af regn- eller afsmeltningsmønstret. Med et 825 km² opland, så kan der opstå et antal af scenarier i forhold til, hvor og hvornår vandet falder, som er afgørende for, om det bliver et problem, og hvor stort et problem der opstår for Holstebro by.

I 1972 opstod en massiv oversvømmelseshændelse, som har dannet grundlag for, at Holstebro by blev udpeget i forbindelse med oversvømmelsesdirektivet. Efter hændelsen i 1972 blev en slyngning på åen rettet ud, som gav ro frem til 2002. I 2002 opstod der igen en massiv hændelse, og siden da har der været store hændelser i 2007, 2011, 2015, samt to gange i hhv. marts og november 2019, og i februar 2020.

Den tiltagende hyppighed, oplandets størrelse, vejrmønstrene og vandets flow mod Holstebro by har betydet for projektets tilblivelse, at "flodbølgerne" er nødt til at styres der, hvor vandet løber, og umiddelbart inden det rammer byen, fordi det er her problemets omfang ift. den enkelte hændelse kan erkendes og håndteres.

Klimascenariefremskrivninger har vist, at der ved en 100 års hændelse i år 2100 skal håndteres op til

4.550.000 kubikmeter vand. Det svarer til 4 gange den vandmængde, som findes i den eksisterende lokale Vandkraftsø, der ved en normal vandflade er på ca. 70 ha.

Håndteringen af vandmængder i de angivne størrelsesforhold er vurderet i forhold til mulighederne for lokal forebyggelse, indgreb i vandløbet samt vandtilbageholdelse. En løsning alene baseret på lokal forebyggelse er ikke tilstrækkelig til at beskytte de værdier, der er truet. Indgreb i vandløbet vil føre til en permanent sænkning af vandstanden i åen og grundvandet langs åen, som både vurderes at kunne være en væsentlig risiko for netop de bygninger og værdier, som projektet skal beskytte, men også vurderes at kunne føre til en forringelse af miljøtilstanden i Storå, hvilket vil være i strid med vandrammedirektivet. Kommunen har derfor valgt en løsning, som primært er baseret på vandtilbageholdelse på arealer, der allerede er massivt oversvømmede under oversvømmelseshændelserne, og hvor der er brug for vandtilbageholdelse. Nemlig i ådalen og i Vandkraftsø.

En løsning med vandtilbageholdelse indeholder også udfordringer; både kapacitetsteknisk og miljømæssigt.

Som et forarbejde og et led i udarbejdelse af den første risikostyringsplan blev mulighederne for at tilbageholde vand i naturlige lavninger i hele oplandet belyst i et projektsamarbejde "Landmanden som vandforvalter", og efterfølgende inddraget i Coast2Coast delprojektet "Storå". Konklusionerne på disse undersøgelser viser dels, at den samlede teoretiske volumen i naturlige lavninger i hele oplandet er omkring 800.000 kubikmeter. Hertil kommer, at tilbageholdelseskapaciteter forskellige steder ikke kan lægges sammen til ét samlet volumen, idet forskellig lokalnedbør og usikre nedbørsprognoser gør det umuligt at styre vandtilbageholdelsen. Desuden indebærer løsningen uoverskuelige tidshorisonter for realisering, og er reelt uden for Holstebro Kommunes myndighedsrækkevidde, da langt størsteparten af disse arealer ligger i hhv. Herning og Ikast-Brande Kommuner. Projektresultater fra Herning viser også, at opmagasineringspotentialet på markniveau er meget beskedent. Ideen om at løse byens problemer ved mindre delprojekter i oplandet har derfor måtte opgives.

Projektet, der ønskes realiseret med to store magasiner afgrænset af ådalen og Vandkraftsøen umiddelbart opstrøms Holstebro by, er som allerede beskrevet, valgt ud fra en række hensyn til realiserbarhed, styrbarhed og som et projekt Holstebro Kommune kan realisere næsten fuldt inden for egen geografi. Herudover er projektet er også valgt ud fra, at opmagasinering af vand i ét samlet projekt og på arealer, som allerede er massivt oversvømmet, samlet vurderes at påvirke færre arealer.

Projektets omfang indebærer risiko for - og reel påvirkning af - vandmiljø og flora og fauna i ådalen, samt kulturarvslokaliteter. Som et led i undersøgelsen og beskrivelsen af projektet er der derfor også udarbejdet en styringsstrategi, der i størst muligt omfang friholder de mest sårbare områder i projektområdet. Bortset fra den landskabelige påvirkning af en dæmning er påvirkningerne primært knyttet til anlæggets aktive drift. Dæmningen anlægges således, at den ikke udgør en barriere for fauna på land eller i vand, både når den er i drift, og ikke er i drift. Dæmningen indpasses i det naturlige landskab med varierede terrænkurver, og placeres på et sted i ådalen, hvor Holstebromotorvejen passerer ådalen med en større motorvejsbro, og der derfor ligger et teknisk anlæg i ådalen. Klimatilpasningsanlægget vil kunne være i drift i anslået 10-14 dage i perioder fra 1. oktober til 30 april med års mellemrum og med varierende omfang.

Uanset, at hensyn til beskyttelsesinteresser er søgt indtænkt i projektet, så undgås det ikke, at der også vil ske en påvirkning af naturen og for en mindre del også en væsentlig påvirkning. Der er derfor indarbejdet en konkret plan for erstatningsnatur, og lavet aftaler med lodsejere for naturkompenserende foranstaltninger for samlet set mere end 40 ha. Plan og aftaler er målrettet den natur, som konkret fjernes med et dæmningsbyggeri og de særlige arter, som findes i ådalen, der potentielt påvirkes mest ved kortvarige vandopbevaringer.

Projektet er VVM-anmeldt, og Holstebro Kommune traf afgørelse om VVM-pligt på grundlag af en screening. Projektet er omfattet af lovens Bilag 2, punkt 10 g: Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (mindre end 10.000.000 m³). Nærværende VVM-tilladelse er afslutningen på den rammesættende planproces for projektet, hvor der er udarbejdet kommuneplantillæg, lokalplaner og VVM-redegørelse, der tilsammen sætter den overordnede ramme for projektet. Med de tilvejebragte rammer på plads, er de nødvendige forudsætninger til stede for at igangsætte en projektering. Det skal ske i samarbejde med vandløbs- og naturmyndighederne m.fl., som skal give en række tilladelser til realisering af projektet efter relevant speciallovgivning, herunder vandløbslov, naturbeskyttelseslov, miljøbeskyttelseslov, byggelov m.fl.

VVM-tilladelsen indeholder vilkår om de overordnede krav til etablering, drift, overvågning og afværge, og inddrager hensyn til både vandmiljø, natur, landskab og kulturarv.

Projektet er med de vilkår, der følger af denne afgørelse, en realiserbar løsning, der på den ene side løser kommunens forpligtigelse til at forbedre byens beskyttelse overfor en overhængende og eskalerende risiko for oversvømmelse, pålagt af EU. På den anden side balancerer projektet alle de mange andre beskyttelsesinteresser på en måde, hvor der inddrages hensyn til dem.

3. Afværgeforanstaltninger

I VVM Redegørelsen 2018 er det oplyst, at der for at mindske projektets påvirkninger af omgivelserne er indarbejdet en række afværgeforanstaltninger i projektet. Bygherres forslag til afværgeforanstaltninger er en integreret del af projektet, og de er indarbejdet i VVM Redegørelsen 2018, Tillæg til Redegørelse, samt rapport om oversvømmede rigkær. Der er desuden truffet vilkår om foranstaltninger på baggrund af resultaterne i rapporterne om Tvis Klosteruin og kirkegård.

I nærværende VVM-tilladelse fastsættes med vilkår de tiltag eller afværgeforanstaltninger, der er nødvendige for at fjerne eller reducere de væsentlige virkninger på miljøet, som klimatilpasningsanlægget giver anledning til, og som er påvist i VVM Redegørelsen 2018 og Tillæg til VVM Redegørelsen (2019).

Overblik over afværgeforanstaltninger til væsentlige negative konsekvenser er vedlagt som bilag 1 til denne afgørelse. Mindre væsentlige konsekvenser er gennemført som projektilpasninger, og redegjort for i VVM-redegørelsen og det senere tillæg, som blev udarbejdet i forbindelse med behandling af høringsvar.

4. Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen gives til det projekt, der er beskrevet i VVM-redegørelsen samt i tillægget hertil.

I det følgende anvendes betegnelsen "ansøger" for Holstebro kommune som bygherre, og "myndighed" for Holstebro Kommune som forvaltningsmyndighed.

Holstebro Kommune som "myndighed" er tilsynsmyndighed i forhold til overholdelse af vilkår fastsat i denne tilladelse.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår og krav om overvågning:

4.1. Generelle vilkår

- 1 Det er Holstebro Kommunes ansvar som ansøger at sikre, at vilkårene i nærværende tilladelse efterkommes.
- 2 I samarbejde mellem ansøger og myndighed skal der udarbejdes en plan for indhentning af de for etablering af projektet nødvendige tilladelser, godkendelser og dispensationer. Planen skal sikre fremdrift i projektet ved identifikation af nødvendige tilladelser og dispensationer, og at disse kan meddeles rettidigt.
- 3 Nærværende tilladelse er rammesættende. Det er ansøgers ansvar at indhente øvrige relevante tilladelser efter anden lovgivning, herunder Naturbeskyttelsesloven, Miljøbeskyttelsesloven, Jordforureningsloven, Vandløbsloven, Vandforsyningsloven mf.

4.2. Anlæg

- 4 Det samlede anlæg skal projekteres og etableres indenfor rammerne bestemt i VVM-redegørelsen og tillægget hertil m.v.
- 5 Dæmningen i Storådalen projekteres og etableres som beskrevet i VVM Redegørelsens afsnit 3.2.1. Anlægget omfatter: En jorddæmning på hver side af åen, et bygværk med sluseporte, en teknikbygning,

overløb og aflastningskanal. Åen skal fikseres på åstrækningen omkring dæmningen i en tilstrækkelig grad til, at erosion af dæmningsanlægget forebygges både under anlæg og i driftssituationen.

- 6 Dæmningen i Storådalens skal tilpasses landskabet, og etableres med varierede, flade anlæg (min. 1:5). Dens sider og anlæg skal udformes med landskabelig variation, så den ikke syner som et tydeligt teknisk anlæg, VVM Redegørelsens afsnit 7.6.
- 7 Dæmningen skal beplantes og tilsås med ådals-hjemmehørende plantearter, der ikke er sårbare over for erosion. Vegetationen skal minde om den eksisterende, naturlige vegetation i ådalen. De egnede plantearter og en beplantningsplan bestemmes i projektets designfase (skitse- og detailprojektering) og sendes til godkendelse hos myndigheden inden beplantningsstart.
- 8 Energinets master nr. 84 og 85, som er en del af 150 kV forbindelsen mellem Herning og Struer, er beliggende i oversvømmelsesområdet i Storådalens. Forud for klimatilpasningsanlæggets ibrugtagelse, udarbejdes en tilføjelse til den generelle beredskabsplan for Holstebro Kommune, om hvordan adgang til masterne 84 og 85 samt forsat drift af 150 kV sikres i tilfælde af, at klimatilpasningsanlægget tages i brug og forårsager oversvømmelser i Storådalens. Energinet skal godkende tilføjelsen.
- 9 I forbindelse med etablering af højvandsdiget i Holstebro midtby langs Vigen, beskrevet i VVM Redegørelsens afsnit 3.2.3, vil en lille del af anlægsarbejdet skulle foregå i et udpeget kulturarvsareal. Holstebro Museum skal anmodes om at vurdere behovet for arkæologiske undersøgelser, overvåget udgravning eller lignende, inden anlægsarbejdet i området påbegyndes.
- 10 Vandkraftsødæmningen projekteres og anlægges, som beskrevet i VVM-redegørelsens afsnit 3.2.2. Det eksisterende stryg skal til stadighed være i drift, og det skal i projekteringen sikres, at anlægget ikke forhindrer en fremtidig ændring/forbedring af faunapassageforholdene i Storå ved Vandkraftsø, der lever op til kriterier for indsatser i vandområdeplanlægningen².
- 11 Anlægsarbejder med etablering af dæmninger og højvandsdige skal udføres ved brug af ikke forurenede materialer jf. jordkvalitetskriterierne.

4.2. Drift af Klimatilpasningsanlægget

- 12 Driften af anlægget skal finde sted i overensstemmelse med styringsstrategien - prioriteret drift, der er beskrevet i VVM Redegørelsens afsnit 3.2.6.
- 13 Der skal før ibrugtagning udarbejdes et forslag til en driftsjournal, der omfatter alle relevante vilkår i nærværende tilladelse. Forslaget skal godkendes af myndigheden før ibrugtagning af anlægget. Driftsjournalen skal til en hver tid være til rådighed for tilsynsmyndigheden.
- 14 Driftsjournalen skal efter hver driftssæson (1. oktober til 30. april) sendes til orientering ved tilsynsmyndigheden hvert år senest 1. juli.
- 15 Ved en hændelse³, hvor dele af eller hele anlægget er i brug, skal der ske en monitoring.
- 16 Monitoringen skal indgå i driftsjournalen jf. vilkår 13, og skal som minimum omfatte:
 - Data fra kontrolleret udtømning af magasiner både før hændelser (Vandkraftsø) og efter hændelser (tømningskoter, tømningshastigheder og iltindhold i afløbsvandet registreres).

² Bekendtgørelse nr. 291 af 27/03/2020 om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

³ En hændelse defineres som: En hændelse med en vandafstrømning, der har givet anledning til at anlægget aktiveres til vandtilbageholdelse.

- Kontinuert logning af vandstandsdata og flowdata v. Storåaldsdæmningen, Vandkraftsødæmningen, Laksestien (eksisterende målestation) og Rensningsanlægget (historisk tidsserie). Eksisterende målestationer ved Nybro og Rotvig (Hodsager) opretholdes og skal indgå.
 - Registrering af hændelseskarakteristika/nedbørsdata.
 - Kontinuert logning af iltindhold nedstrøms Vandkraftsøen.
 - Senest 2 uger efter en overstået driftshændelse skal der foretages en visuel besigtigelse af: Ådal/åaldsdæmning, Tvis Kloster og faunapassage/Vandkraftsø. Besigtigelsen omfatter synlige fysiske påvirkninger af ådalen, øvrige arealer, bygværker m.v.
 - Monitoringen – herunder besigtigelse - og afrapportering skal udføres af relevante fagfolk.
- 17 Der skal foretages en evaluering af anlæggets drift og effekt efter hver hændelse, der skal afrapporteres skriftligt til myndigheden i en evalueringsrapport på grundlag af de nævnte driftsdata fra monitoringsprogrammet. Rapporten offentliggøres på Holstebro Kommunes hjemmeside for Klimatilpasning.
- 18 Vurdering af behov for tilpasning af driften inden for rammerne af styringsstrategien skal ske løbende og som minimum efter hver hændelse under inddragelse af de opsamlede data fra monitoringen.
- 19 Driften skal om nødvendigt tilpasses inden for rammerne af styringsstrategien med henblik på at optimere brugen af anlæggets samlede magasinkapacitet og minimere de negative konsekvenser. Prioriteringen i styringsstrategien må ikke ændres som følge heraf. Tilpasninger til driften indskrives i driftsjournalen.
- 20 Før ibrugtagning skal myndigheden modtage en plan for løbende vedligeholdelse og test af anlæg og monitorings-/måleudstyr.

4.3. Tvis Klosterruin

- 21 Ansøger skal forud for ibrugtagning af klimatilpasningsanlægget etablere en pejlebrønd og et monitoringsprogram for pejling af grundvandsstanden i området ved Tvis Klosterruin. Der skal som minimum foretages én pejlemåling om måneden hele året fortløbende. Monitoringsprogrammet skal igangsættes senest 6 måneder før ibrugtagning af klimatilpasningsanlægget. Pejlelokaliteten skal godkendes af Slots og Kulturstyrelsen.
- 22 Resultaterne af grundvandsmonitoringen ved Tvis Klosterruin skal afrapporteres fortløbende hvert 5. år. Rapporteringen skal omfatte en analyse af pejleresultater og en vurdering af om - og i hvilken grad, der forekommer mérpåvirkning i form af fluktuationer i grundvandsspejl som følge af driften af klimatilpasningsanlægget. Ansøger er ansvarlig for afrapportering til Slots- og Kulturstyrelsen. Afrapporteringen skal foreligge senest 1. maj efter rapporteringsperiodens afslutning; Det vil sige 1. maj det 6. år og igen 1. maj det 11. år etc. Kopi af afrapporteringen sendes til tilsynsmyndigheden.
- 23 Hvis afrapporteringer over en 10-årig periode viser negativ mérpåvirkning, skal ansøger, i samarbejde med myndigheden og Slots- og Kulturstyrelsen, udarbejde og fremlægge forslag til at afværge denne (f.eks. i form af lokal styring af grundvandsspejlet). Ansøger skal gennemføre de identificerede afværgeforlag.
- 24 Efter første års drift foretages en kvalitetssikring af prøveprogrammet. Herefter kan der ske en revurdering efter hver afrapportering jf. vilkår 22. Initiativ til revurdering efter afrapportering kan ske fra ansøger, myndighed eller Slots og Kulturstyrelsen.
- 25 I samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen gennemfører ansøger et fysisk tilsyn med Tvis Klosterruin og omgivelserne omkring det efter hver hændelse, hvor drift af klimatilpasningsanlægget har været årsag til

vandspejl i Vandkraftsøen over kote 14,2 m. Tilsynet skal gennemføres senest 2 uger efter hændelsens ophør, og afrapporteres senest 3 uger efter udførelse. Ansøger skal udarbejde tilsynsrapporten. Kopi sendes til tilsynsmyndigheden.

- 26 Ansøger skal forelægge et projekteret anlægsprojekt til realisering af afværge skader på Tvis Klosterruin. Anlægsprojektet skal udformes som en kombination af forstærkning af eksisterende fortidsmindemarkeringer, eksisterende diger og terrænreguleringer, der respekterer landskabelige hensyn. Projektet skal foreligge med forhåndsgodkendelse hos Slots- og Kulturstyrelsen og Tvis Menighedsråd, der ejer dele af området. Ansøger er ansvarlig for udarbejdelse og fremsender et projekteret anlægsprojekt til godkendelse hos Slots- og Kulturstyrelsen senest 6 måneder før ibrugtagning af klimatilpasningsanlægget. Kopi af godkendt anlægsprojekt sendes til tilsynsmyndigheden.
- 27 Hvis der opstår skader på Tvis Klosterruin, eller hvis der påvises overhængende fare herfor som følge af drift af klimatilpasningsanlægget, skal ansøger foranledige reetablering og afværge i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen. Ansøger skal udføre de nødvendige foranstaltninger.
- 28 Der skal ske en revurdering af effekten af afværgeforanstaltninger rettet mod at beskytte Tvis Klosterruin efter hver hændelse, hvor klimatilpasningsanlægget har været i brug til vandtilbageholdelse over kote 14,2 m. Ansøger igangsætter revurderingen senest 4 uger efter seneste hændelses ophør.

4.4. Vandløb og natur

- 29 Vilklårene 30 – 42 udføres af ansøger i samarbejde med og efter myndighedens anvisninger.
- 30 Under anlægsarbejdet med Storådæmningen skal Storå omlægges i ådalen midlertidigt for at beskytte vandløb og vandløbsomgivelser mod fysisk skade og udledning af sediment og forurenende stoffer.
- 31 Vandløbsbund og brinker umiddelbart op- og nedstrøms sluserne sikres mod erosion under hensyn til at sikre mindst mulig påvirkning af det visuelle udtryk.
- 32 Den eksisterende faunapassage i Vandkraftsøen skal være i permanent funktion, og en minimumsvandføring på 1-2 m³/s skal opretholdes i anlægs- og driftsfaserne. Ved behov for tiltag skal det indskrives i driftsjournalen jf. vilkår 13.
- 33 Arbejderne i Vandkraftsøen skal så vidt muligt udføres med uændret vandspejl i søen. Hvis det bliver nødvendigt at sænke vandstanden, skal det sikres, at udslip af bundsediment til Storå nedstrøms slusen ikke påvirker åens miljøtilstand væsentlig. Om nødvendigt skal der efter aftale med myndigheden midlertidigt etableres sandfang nedstrøms slusen.
- 34 Mindst 2 år forud for ibrugtagning af anlægget skal der til etablering af "baseline" udvælges fem gydestryg inden for en strækning på 10 km nedstrøms Vandkraftsø til monitorering.
- 35 Tilstanden af gydestryg skal registreres i perioder med lav vandføring før oversvømmelsessæsonen. De 5 gydestryg skal elfiskes i august-september i et felt på 100 m² for at konstatere tilstedeværelse og tæthed af halvårslaks.
- 36 Der skal gennemføres en visuel inspektion af gydebankerne, når klimatilpasningsanlægget har været i drift. Eventuelle skader og tegn på erosion og sedimentation skal registreres.
- 37 Resultatet af den visuelle inspektion og elfiske-resultater skal fremgå af driftsjournalen og sammenholdes med øvrige drifts- og monitoringsdata jf. vilkår 16, der indeholder kontinuerte iltlogninger og løbende målinger af suspenderet stof (inkl. data fra statslige fra NOVANA-stationer). Resultaterne skal indgå i optimeringen af driften i forhold til styringsstrategien jf. vilklårene 18 og 19.

- 38 Forud for ibrugtagning af anlægget skal der i alt udvælges ti steder i forskellige højder i oversvømmelsesområdet (mellem Vandkraftsø og ådalsdæmning hhv. opstrøms ådalsdæmningen) med særlig sårbar §3 natur til monitorering.

Hvert 4. år gennemføres en tilstandsregistrering i sommerhalvåret.

Derudover besigtiges og tilstandsregistreres områderne efter hver hændelse, hvor klimatilpasningsanlægget har været i drift, idet tegn på erosion, sedimentation/næringsstofberigelse, samt mulige tryk- og drukningsskader på planter noteres.

Hvis der konstateres skadevirkninger forårsaget af brug af anlægget udover det forventede, skal det vurderes, om der kan iværksættes yderligere relevante afværgetiltag.

Der skal laves en selvstændig afrapportering, der skal indgå i driftsjournalen jf. vilkår 13.

- 39 Til erstatning for 0,9 ha eng og mose, der inddrages og fjernes ved etablering af dæmning i ådalen, skal der udlægges erstatningsnatur på et 2,2 ha stort areal i omdrift inden for projektområdet (matr.nr. 5o Den sydøstlige Del, Mejrup). Yderligere plejedrift skal igangsættes på et 8,16 ha stort areal i omdrift umiddelbart øst for dæmningsarealets nordlige del (matr.nr. 6h, Den sydøstlige Del, Mejrup). De to arealer skal sikres med varig tinglyst plejeklausul. mhp. at arealerne udvikler sig til biologisk værdifuld eng.
- 40 Der skal udlægges et areal på 5,7 ha omdriftsmark ovenfor kant af ådal og tilstødende § 3 beskyttet natur (matrikel nr. 10a Den sydøstlige Del, Mejrup) som erstatning for oversvømmelse af 3,2 ha overdrev og 0,1 ha hede. Der skal gennemføres plejedrift, som sikrer at arealerne udvikles til næringsfattigt overdrev eller hede.
- 41 For at kompensere for en eventuel negativ merpåvirkning af §3-beskyttet eng og mose, som følge af aflejring af næringsrigt sediment i forbindelse med delvis eller fuld udnyttelse af vandtilbageholdelseskapaciteten, skal der sikres varige plejedriftsaftaler på et 24,8 ha stort areal inden for projektområdet (del af matrikelnumrene 1a og 1b Brejnholt Gde., Tvis). Plejeaftalerne skal især rette sig imod 6,3 ha særligt sårbar natur, som merpåvirkes af vandtilbageholdelsen.
- 42 Plejeaftalerne i vilkår 38 skal forpligte ejerne til at indgå en fortløbende plejeplan, der sikrer en bevarelse af nuværende naturtyper i aftaleområdet, dvs. primært eksisterende §3-beskyttede enge og moser. Plejen tilrettelægges med virkemidler (fx helårsgræsning med lavt græsningstryk) så der sker en optimal fjernelse af mest muligt kvælstof og fosfor, samt sikring af lysåbenhed. Hvor det er relevant, har kommune adgang til at retablere naturlig hydrologi. De kompenserende plejedriftsaftaler skal sikres med varig tinglyst plejeklausul.

4.5. Varslingstjeneste forud for hændelser

- 43 Berørte lodsejere, dyreholdere, rekreative brugere af ådal og Vandkraftsøen m.fl. har et behov for at blive varskoet i de situationer, hvor klimatilpasningsanlægget skal sættes i drift med opstuvning af vand. Ansøger skal søge for at:

- Der etableres et varslingssystem, som er let tilgængeligt for offentligheden.
- Der placeres alarmer ved bygværkerne i Storådalen, Vandkraftsø og andre sikkerhedsmæssigt relevante steder til varsling af borgere i og omkring områderne. Alarmerne skal kunne ses på god afstand og tydeligt skille sig ud i landskabet, når de er i beredskab.
- Aktivering af begge typer varslinger skal indgå i styringsstrategien for drift af anlægget. Det skal tydelig fremgå, hvornår varsling skal aktiveres i forhold til det nødvendige igangsætningstidspunkt med opstuvning af vand.

- Der efter hver hændelse evalueres på gennemførelsen og effekten af varslingerne. Evalueringen og eventuelle tilpasninger skal fremgå af driftsjournalen. Jf. vilkår 13.
 - Inden ibrugtagning af anlægget skal der iværksættes en informationskampagne om varslingsystemet, så kendskabet herom når bredt ud til offentligheden.
- 44 En beskrivelse af det ovennævnte varslingsystems opbygning og virke fremsendes til myndigheden til godkendelse før ibrugtagning. Varslingsystem skal testes før ibrugtagning.

4.6. Forurening

- 45 Der skal udføres forundersøgelser ved 3 V2 kortlagte lokaliteter; to affaldsdeponier (lok.: 661-00004 og 661-00006) og specialdepot med søsediment (lok. 661-00030) registreret i oversvømmelsesområdet. Forundersøgelserne skal afklare og sikre evt. afværgeforanstaltninger, så der ikke kan ske en merpåvirkning på vandmiljøet og omgivelserne i øvrigt ved etablering og drift af klimatilpasningsprojektet.
- 46 Før ibrugtagning af anlægget skal eventuelle afværgeforanstaltninger jævnfør vilkår 45 implementeres for at minimere risikoen for forureningsspredning fra de tre lokaliteter.
- 47 Vandstandsmålinger ved lokaliteterne beskrevet under vilkår 16, skal efter en hændelse indgå i vurderingen af risikoen for negativ påvirkning af de to affaldsdeponier (lok.: 661-00004 og 661-00006) og specialdepot med søsediment (lok. 661-00030) i forhold til forureningsspredning. Vurderingen skal indgå i driftsjournalen.
- 48 I projekteringsfasen skal det udlagte oversvømmelsesområde gennemgås for at finde eventuelle endnu ikke identificerede afløbssystemer, hvor oversvømmelse kan medføre risiko for sammenblanding af regnvand og spildevand hhv. udslip af spildevand.
- 49 Passende foranstaltninger skal etableres før ibrugtagning (f.eks. hævede brønde, dæksler, kontraklapper m.v.) til at afværge spildevandsudslip i forbindelse med drift af anlægget.

5. Projektændringer

Udgangspunktet for VVM-tilladelsen er det projekt, som er anmeldt og beskrevet i VVM-redegørelsen.

Ændringer i projektet eller væsentlige afvigelser i forudsætningerne for vurderingen af miljøpåvirkningerne skal anmeldes og vurderes i forhold til miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13 a) Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller nærværende bilag, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 1). Endvidere kan der søges om ændring af vilkår i VVM-tilladelsen.

6. Begrundelse for afgørelsen

Tilladelsen meddeles for at muliggøre anlæg og drift af et klimatilpasningsanlæg i Holstebro Kommune således, at Holstebro by i væsentlig grad kan friholdes for ukontrollerede oversvømmelser i forbindelse med ekstraordinære nedbørshændelser eller afsmeltninger.

Forinden klimatilpasningsprojektet lovpligtigt kan realiseres, skal der søges og opnås en række øvrige tilladelser, godkendelser og dispensationer efter anden lov. Klimatilpasningsprojektet er komplekst i forhold til geografisk udbredelse, bygværker og den alternerende drift for beskyttelse af kulturarv og sårbar natur, hvilket betyder, at VVM-processen er gennemført på det overordnede projekt. Projekterings- og anlægsfaserne vil efterfølgende konkretisere projektet ud fra rammerne og tilpasses de mere specifikke myndighedskrav til den konkrete udførsel af anlæggene, hvorefter det bliver muligt at ansøge hvert anlæg på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, og dermed få meddelt de specifikke myndighedstilladelser for realisering af projektet.

Holstebro midtby er udpeget risikoområde efter oversvømmelsesdirektivet og derfor er Holstebro Kommune forpligtet til at gennemføre projekter, der kan håndtere oversvømmelser og minimere risikoen for skade efter oversvømmelser.

Tilladelsen er i overensstemmelse med plandokumenterne, som er udarbejdet og godkendt i forbindelse med behandlingen af VVM Redegørelsen 2018:

- Lokalplan nr. 1143, Klimatilpasning af Holstebro Midtby ved Storådal
- Lokalplan nr. 1144, Klimatilpasning af Holstebro Midtby ved Vandkraftsøen
- Tillæg nr. 6 Kommuneplan 2017, Klimatilpasning af Holstebro midtby. Flere områder omkring Storå
- Tillæg nr. 34 til Herning Kommuneplan 2017-2028

De nævnte planer udgør plangrundlaget for projektet. I tilknytning til lokalplaner og kommuneplantillæg, er der udarbejdet en samlet redegørelse for projektets miljømæssige konsekvenser (VVM-redegørelse):

- VVM-redegørelsen "Klimatilpasning af Holstebro Midtby" af d. 9. august 2018
- Tillæg til VVM-redegørelsen af d. 6. maj 2019 (Supplement udarbejdet på baggrund af høringsbemærkninger til offentliggørelsen af VVM Redegørelsen 2018)
- Cowi Rapport: VVM klimasikring Holstebro (om grundvandspåvirkning af Tvis Klosterruin) af 21. februar 2019
- Cowi Rapport: Undersøgelse af oversvømmede rigkær ved Grydholt af 15. maj 2020
- MOMU: Tilstandsvurdering af kulturgenstande ved Tvis Klosterkirkegård af 10. juli 2019.
- De Kulturhistoriske Museer 20.938 Tvis kloster – Prøvegravningsrapport, juni 2019
- Supplerende viden fra oversvømmelseshændelsen i ådalen marts 2020

Tilladelsens vilkår nr. 1 - 3 er generelle vilkår, der skal sikre en fortsat opsplitning i rollefordelingen mellem Holstebro Kommune som hhv. ansøger og myndighed. Det er vigtigt, at der i samarbejde mellem dem, som har ansvaret for etablering af projektet, og de som skal myndighedsbehandle de forskellige tilladelser, laves en plan, der sikrer et overblik over de tilladelser, godkendelser og dispensationer, der udestår, for at projektet kan endeligt realiseres, og at dette kan ske rettidigt i forhold til gennemførelse.

Vilkår nr. 4 er overordnet og har til formål at sikre overensstemmelse mellem redegørelse og realiseret projekt.

Vilkårene 5- 7 skal sikre, at dæmningen i ådalen landskabstilpasses bedst muligt således, at de visuelle og landskabsmæssige konsekvenser af projektet i ådalen minimeres mest muligt. Desuden sikres det med vilkåret, at der etableres samme type af vegetation på dæmningsanlægget, som findes i tilknytning til ådalen i øvrigt.

Vilkår nr. 8 skal sikre, at Energinet til enhver tid har forskriftsmæssig adgang til masterne 84 og 85 i oversvømmelsesområdet i projektets driftsfase, og så længe masterne fortsat er i funktion.

Vilkår nr. 9 skal sikre, at eventuelle kulturhistoriske og arkæologiske værdier i projektområdet ved Vigen ikke ødelægges eller går tabt som følge af anlæg og drift af den del af projektet, der vedrører anlægget af diget ved Vigen.

Vilkår nr. 10 skal sikre, at der til stadighed er mulighed for, at fauna kan passere Vandkraftsø-dæmningen i faunapassagen. Desuden skal vilkåret sikre, at der i projekteringen af selve anlægget tages højde for, at der i fremtiden kan blive behov for at forbedre de eksisterende faunapassageforhold omkring dæmningen, da den eksisterende faunapassage ikke er velfungerende. Detailprojektets udformning for en klimaløsning skal således tilgodese et behov for at forbedre passagemulighederne i et forventeligt fremtidigt (selvstændigt) projekt i regi af vandområdeplanen for Jylland og Fyn, samtidig med at funktionaliteten af denne del af klimatilpasningsanlægget sikres som beskrevet.

Vilkår nr. 11 skal sikre, at de materialer, der anvendes ved opbygning af dæmninger og øvrige anlægsarbejder, ikke er forurenet. Der skal anvendes meget store mængder af jord/råstoffer (anslået > 60.000 m³) i anlægsfasen, og der må ikke være risiko for, at evt. forurenede materialer kan skylles ud i vandløbssystem eller næromgivelserne i øvrigt.

Vilkår 12 -20 skal sikre, at anlægget drives i henhold til den prioritering af hensyn, kommunalbestyrelsen har vedtaget. Det betyder, at hensyn til beskyttet natur i ådalen samt til kulturarven ved Tvis Kloster friholdes for oversvømmelse i størst mulige omfang, og at de to hensyn vægtes ligeligt i driften af anlægget under hændelser. Vilkårene skal desuden sikre, at der sker en løbende monitoring og dokumentation af anlæggets funktion og miljømæssige konsekvenser under driften. Vilkårene skal sikre, at Holstebro Kommune bruger monitoringsresultater og driftserfaringer til løbende at optimere den fremtidige drift således, at konsekvenserne på miljøet som følge af driften under hændelser begrænses mest muligt. Endelig skal vilkårene sikre, at anlægget og monitorings-/måleudstyr løbende vedligeholdes, så det til en hver tid er operationelt efter ibrugtagning.

Vilkårene 21 – 28 skal sikre, at de direkte negative konsekvenser af driften af anlægget (dvs. oversvømmelse og fluktuerende grundvandsstand) samt de negative konsekvenser af etablering af afværgeforanstaltninger (dvs. visuelle konsekvenser/ændringer af anlæggets fremtræden og udtryk) begrænses mest muligt ved Tvis Klosteruin. Desuden sikres det, at indretning og implementering af afværgeforanstaltninger sker i samarbejde med Tvis Menighedsråd og Slots- og Kulturstyrelsen i forbindelse med, at klimatilpasningsanlægget detailprojekteres. Endelig skal vilkårene sikre, at både grundvandsstanden ved Tvis Kloster samt eventuelle konsekvenser i området og på kulturarven/fortidsmindet efter hændelser, hvor anlægget har været i drift (erosion og sedimentation) registreres og afrapporteres. På den baggrund vil der ved behov, kunne følges op på implementering af eventuelle supplerende afværgetiltag (sidstnævnte igen i samarbejde med menighedsråd og statslig myndighed).

Vilkår nr. 29 fastslår, at ansøger er ansvarlig for udførelse af de efterfølgende vilkår i forhold til beskyttelse af vandløb og natur. Ansøger udarbejder forslag til udførelsen af vilkårene, og i samarbejde med myndigheden laves endelige aftaler.

Vilkårene nr. 30 og 31 skal i både anlægs- og driftsfasen sikre, at Storå ved ådalsdæmningen beskyttes mest muligt mod skader som kan følge af kørsel og anlægsarbejder i- og omkring åen og i engområderne (etablering af dæmning, bygværk, sluseporte mv.), herunder køre- og graveskader, sammenfald af bred og brinker, skader på flora og fauna, erosion, sedimentation, udslip af sediment fra omgivelser til vandløb etc. Vandløbsmyndigheden skal desuden godkende et egentligt regulerings projektet, inden det faktiske arbejde kan gennemføres (regulering/fiksering af vandløbet omkring slusen, etablering af bygværk og sluseporte, overløb mv.).

Vilkår nr. 32 og 33 skal sikre en minimumsvandføring i faunapassagen, så fauna til stadighed kan passere Vandkraftsø-dæmningen i både op- og nedstrøms retning. Passagen er p.t. ikke velfungerende og den er allerede en flaskehals for faunaens bevægelse op- og nedstrøms åen. Derfor er det afgørende, at anlæg og drift af klimatilpasningsanlægget ikke yderligere forværrer passageforholdene, hvilket betyder, at anlægsfasen skal planlægges og gennemføres under hensyn hertil med eksempelvis pumpeforanstaltninger, hvis vandstanden i søen sænkes, så flowet gennem passagen ikke falder under 1 m/s. Vilkårene skal desuden sikre, at anlægsarbejderne bliver planlagt og gennemført, uden at ophobet bundsediment/slam bag Vandkraftsø-dæmningen giver anledning til forurening af søen og af åen nedstrøms. Desuden begrænses skader på søens bred og brinker. Også denne del af projektet skal godkendes i et egentligt reguleringsprojekt, inden de faktiske arbejder kan gennemføres, og forskellige afværgeforanstaltninger kan bringes i spil (projektsandfang mv.).

Vilkår nr. 34 - 37 skal sikre, at der gennemføres monitoring af den aktive driftsfases konsekvenser for de eksisterende gydestryg nedstrøms Vandkraftsøen. Konsekvenser vurderes på forhånd at kunne være sedimentation på bankerne af løsevet/ophvirvlet sediment fra driften af anlægget opstrøms, dels erosion som følge af høje vandhastigheder. Der udpeges fem egnede stryg, for at sikre dels variation dels for at kunne registrere forskelle i eventuelle konsekvenser, som følge af afstanden fra stryg til Vandkraftsøen. En forudsætning for at kunne registrere eventuelle konsekvenser er, at den aktuelle tilstand (baseline) af strygene registreres. Monitoringen af strygene suppleres med monitoring af gydesucces/rekruttering til bestanden (halvårslaks) ved elfiskeri. Samlet forventes undersøgelserne af gydebanker og yngel, at kunne vise om- og i givet fald i hvilket omfang projektets driftsfase påvirker populationerne. Resultatet af monitoringen skal

efterfølgende bruges til at optimere driften af anlægget, så potentielle skader på gydebankerne reduceres mest muligt.

Vilkår nr. 38-42 skal sikre, at der anlægges erstatningsnatur, og udføres kompensations tiltag ved plejedriftsaftale og overvågning/monitoring af naturområderne.

Med vilkår nr. 38 sikres en overvågning af eventuelle skader på vegetationen efter brug af klimatilpasningsanlægget som grundlag for ekstra kompenserende tiltag.

Vilkårene nr. 39-42 adresserer de problemstillinger vedr. eventuelle skader på §3-beskyttet natur, som er beskrevet i VVM-redegørelsen.

Med vilkår nr. 39 sikres udlæg af erstatningsnatur for eng og mose, som ødelægges ved etableringen af ådalsdæmningen. Et lavtliggende omdriftsareal i en åslyng nedstrøms ådalsdæmningen samt et større, lavtliggende areal opstrøms dæmningen udlægges med permanent plejedrift (afgræsning/slåning, ingen gødskning, omlægning eller isåning mv.) mhp. udvikling til biologisk værdifuld eng. Der er indgået skriftlig aftale med lodsejer.

Med vilkår nr. 40 sikres etablering af ny overdrev/eng i tilknytning til oversvømmelsesarealerne. Projektet skal primært kompensere for en eventuel påvirkning af overdrev og hede som følge af oversvømmelser. Arealet er i dag i almindelig landbrugsdrift. Forinden udsætning af græssende kreaturer/heste på arealerne afskrabes den næringsrige overjord på ca. halvdelen af arealet, og driften sker fremover uden gødskning, omlægning eller isåning mv. Mulighederne for indvandring af fine overdrevsarter fra overdrevsarealerne ned mod Vandkraftsøen og Storå er meget gode, idet hele området indhegnes sammen. Arealet erhverves af Holstebro Kommune.

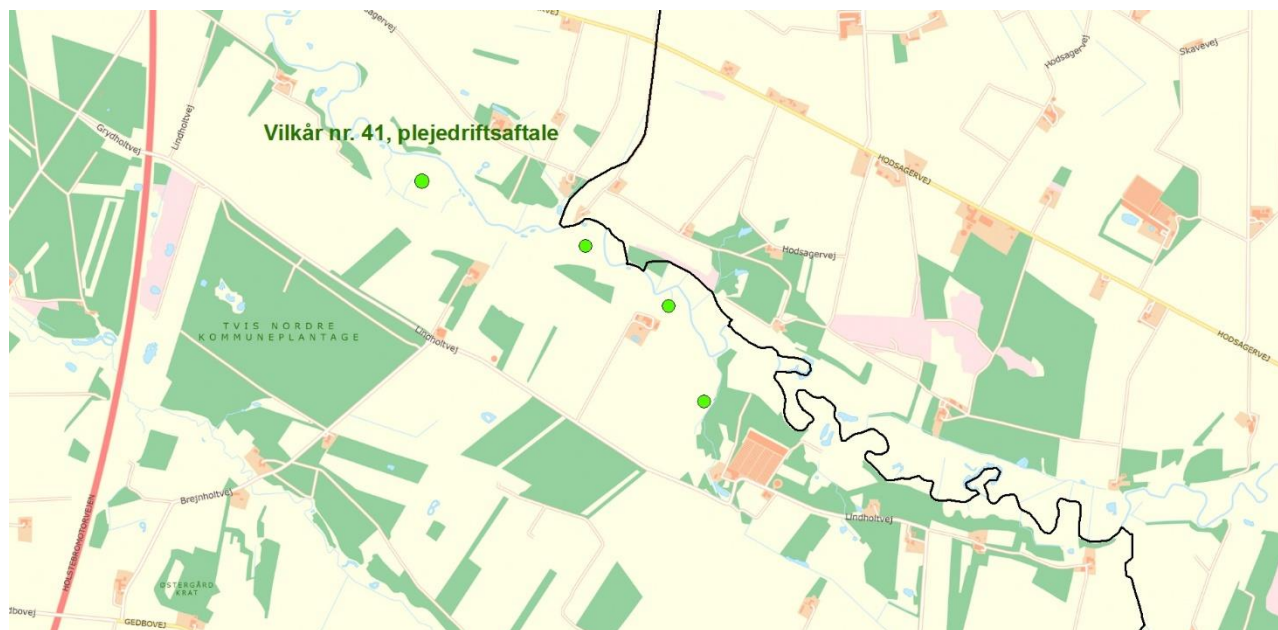
Med vilkår nr. 41-42 kompenseres for en eventuel mervirkning af værdifulde naturarealer i ådalen som følge af aflejring af næringsrigt sediment. Problemstillingen er beskrevet i VVM-redegørelsen, og de pågældende arealer rummer en stor del af de særligt værdifulde naturområder, der blev kortlagt i forbindelse med VVM arbejdet. Der indføres en plejedrift, som er optimal i forhold til fjernelse af kvælstof og fosfor, samt fastholdelse/udbredelse af de lysåbne naturforhold. Holstebro Kommune har andre steder meget gode erfaringer med helårsgræssende kreaturer, og vil søge denne driftsform indført her. Den eksisterende drift med sommergræssende kreaturer i én stor indhegning har dog også en gunstig effekt på områderne. Derudover vil der ske en retablering af naturlig hydrologi i området. Der er indgået skriftlig aftale med lodsejerne, og aftalen tinglyses.

På kortene herunder se de områder, hvor ansøger har indgået aftaler med lodsejer til imødekomme af vilkårene 39-42:



Kort 1. Den blå prik viser området, hvor erstatningsnatur skal etableres på matr.nr. 10 Den sydøstlige Del, Mejrup jf. vilkår nr. 40 i VVM-tilladelsen. De røde prikker viser områder, hvor erstatningsnatur og

plejedriftstiltag skal gennemføres jf. vilkår nr. 39 i VVM-tilladelsen. Den sorte streg mod øst viser Kommunegrænsen og den røde streg mod vest er Holstebromotorvejen.



Kortet 2. De grønne prikker viser områderne, hvor plejedriftsaftale skal gennemføres jf. vilkår nr. 41 i VVM-tilladelsen. Den sorte streg mod øst viser kommunegrænsen og den røde streg mod vest viser Holstebromotorvejen.

Bilag IV-arter: På baggrund af VVM-redegørelsen samt tillægget til VVM-redegørelsen har Holstebro Kommune ikke fundet det nødvendigt at stille specifikke vilkår for enkelte bilag IV-arter, der kan forekomme i projektområderne.

- Spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander og strandtudse: Se afsnit 9 i VVM-redegørelsen
- Markfirben: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet, se afsnit 9 i VVM-redegørelsen.
- Odder: Lever udbredt i Storåsystemet og Nissum Fjord, se afsnit 9 i VVM-redegørelsen.
- Bæver: Lever i adskillige af kommunens vandløb og søer, se afsnit 5.3 i tillægget til VVM-redegørelsen.
- Ulv: Forekommer lejlighedsvist forskellige steder i Holstebro Kommune, men forventes ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området, se afsnit 9 i VVM-redegørelsen.
- Småflagermus: Findes overalt, se afsnit 9 i VVM-redegørelsen.
- Grøn kølleguldsmed: Se afsnit 9 i VVM-redegørelsen.
- Grøn mosaikguldsmed: Der foreligger et fund fra Holstebro By i 2014, men arten vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke og gul stenbræk: Der er ikke kendskab til forekomst af arterne i projektområdet, se afsnit 9 i VVM Redegørelse.

Vilkårene nr. 43 og 44 skal sikre, berørte lodsejere, dyreholdere, rekreative brugere af ådal og Vandkraftsøen m.fl. mulighed for at blive varskoet i de situationer, hvor klimatilpasningsanlægget skal sættes i drift med opstuvning af vand. Varslingssystemet skal indskrives i styringsstrategien, så det sikres, at varslingen bliver igangsat rettidigt samt at det vedligeholdes løbende.

Vilkårene nr. 45 - 47 skal sikre, at der ikke på noget tidspunkt, sker merudslip af forurenende stoffer fra de tre kendte deponier/specialdepot til hverken vandmiljøet eller til omgivelserne i øvrigt, som følge af anlæggets

etablering og drift. Som nævnt i VVM-redegørelsens kapitel 15 kan det være ved etablering af fx diger, spuns, afdækning mv. Herudover vurderes den maksimale vandstand efter en hændelse ved hver af de tre kendte deponier/specialdepot ud fra de etablerede målestationer, og denne info skal indgå i anlæggets driftsjournal.

Vilkår 48 - 49 skal sikre, at driften af anlægget ikke giver anledning til, at Storå forurenes med udslip af forurenede stoffer fra afløbssystemer, som findes inden for oversvømmelsesområderne. Den forhøjede vandstand, når anlægget er i drift, må ikke føre til sammenblanding og risiko for udslip eller give anledning til bagudstuvning i eksisterende anlæg. En supplerende kortlægning af eventuelle risikolokaliteter vil sikre, at der etableres et opdateret og projektspecifikt grundlag til forebyggelse af udslip til å og sø i det samlede detailprojekt.

6.1. Samlet vurdering

Formålet med etablering og drift af klimatilpasningsanlægget er at sikre borgere og værdier, idet Holstebro By er udpeget som risikoområde efter EU's oversvømmelsesdirektiv. Udpegningen forpligter Holstebro Kommune til at udarbejde en risikostyringsplan som skal sikre borgere og værdier i det udpegede risikoområde.

Udpegningen er sket på grundlag af, at 740 ejendomme til en værdi af omkring 4,32 mia. kr. er truet af oversvømmelser fra Storå. Klimatilpasningsanlægget designes til at kunne tilbageholde 4,5 millioner m³ vand, og strækker sig ved fuld arealudnyttelse over omtrent 250 ha inkl. arealet for Vandkraftsø. Anlægget består af tre bygværker, en styringsstrategi samt et varslingsystem.

Styringsstrategien er inddelt i trin for at minimere oversvømmelse af både værdifuld kulturarv og den særligt sårbare natur.

VVM-tilladelsen indeholder vilkår om de overordnede krav til etablering, drift, overvågning og afværge, og inddrager hensyn til både vandmiljø, natur, landskab og kulturarv.

I forbindelse med VVM Redegørelsen er der i henhold til Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen) gennemført en indledende Natura 2000 væsentlighedsvurdering. Den fremgår af VVM Redegørelsen 2018, afsnit 10 samt suppleret i Tillæg til VVM Redegørelse (2019) afsnit 5.3-5.4.

Væsentlighedsvurderingen forholder sig til følgende Natura 2000-områder: Natura 2000-område Nissum Fjord (N2000 65) omfattende Habitatområde H158 og Fuglebeskyttelsesområde F38; Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede (N2000 64) omfattende habitatområderne H57 og H225; Ovnstrup Hede med Røjen Bæk (N2000 225) omfattende habitatområde 249.

Holstebro Kommune vurderer:

- At det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter ikke kan skade Natura 2000 områder væsentligt.
- At det ansøgte projekt vurderes ikke at kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for arter og de kortlagte naturtyper på de ovenfor nævnte Natura 2000-områders udpegningsgrundlag.

Idet der kan konkluderes, at der ikke er risiko for, at projektet vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne, udarbejdes der ikke en konsekvensvurdering efter regelsættet i Habitatbekendtgørelsen. Det er desuden vurderet, at projektet ikke vil påvirke mulighederne for at kunne opnå den ønskede tilstand i henhold til den gældende vandområdeplan for området. Anlægget forventes heller ikke i sig selv eller sammen med andre anlæg at få en kumulativ effekt på området.

Klimatilpasningsanlægget vil sjældent få brug for den fulde udnyttelse af arealet, og ved mindre hændelser kan vandmængden reguleres uden risiko for at oversvømme kulturarv og rigkær.

Der er i afgørelsen fastsat vilkår om løbende overvågning, monitoringer, inspektioner samt specifikke krav til arealpleje m.m. ud fra hensynet til væsentlig kulturarv og §3-registrerede naturtyper som eng, hede og vandløb samt herboende arter. Det er vilkårsfastsat, at de indsamlede oplysninger omkring natur og kultur aktivt skal indgå i styringen af anlægget.

Klimatilpasningsanlægget skal have et varslingsystem, som skal være let tilgængeligt for borgere og brugere af ådal og Vandkraftsø, således at de kan forberede sig, når en hændelse er på vej. Når anlægget tages i drift,

skal der være synlige markeringer heraf i terrænet til at advare om den ankomende oversvømmelse af ådalen.

Projektet er med de vilkår, der følger af denne afgørelse, en realiserbar løsning, der på den ene side løser kommunens forpligtigelse til at forbedre byens beskyttelse overfor en overhængende og eskalerende risiko for oversvømmelse, pålagt af EU. På den anden side balancerer projektet alle de mange andre beskyttelsesinteresser på en måde, hvor der inddrages hensyn til dem.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at projektet med etablering og drift af klimatilpasningsanlægget, som beskrevet i det ansøgte og vurderet i Redegørelsen 2018 samt supplerende tillæg m.m. kan gennemføres med de i vilkårene fastsatte foranstaltninger og overvågninger uden væsentlige påvirkninger på miljø, natur og kulturarv.

7. Offentliggørelse

Du kan se afgørelsen på weblager, som er Holstebro Kommunes digitale arkiv. Gå til www.weblager.dk og vælg Holstebro under punkter "Vælg den ønskede kommune". Klik herefter på "Annonceringer" i øverste bjælke. Klik herefter på "Miljø" i venstre side. Offentliggørelsen finder sted den 12. juli 2021. Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

8. Klagevejledning

Der kan klages over VVM-tilladelsen med tilhørende vilkår til fuld prøvelse til Natur- og Miljøklagenævnet (*Nu: Miljø- og Fødevareklagenævnet*). Følgende personer er klageberettigede, jf. planlovens § 58 og 59 (LBK nr. 287 af 16/04/2018).

1. Miljøministeren
2. Enhver med retlig interesse i sagens udfald
3. Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og repræsenterer mindst 100 medlemmer

På hjemmesiden <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/> finder du "Klageportalen". Du logger på med NEM-ID, og klagen sendes så automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet (*Nu: Miljø- og Fødevareklagenævnet*) skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet (*Nu: Miljø- og Fødevareklagenævnet*), som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage skal være indgivet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige **senest den 9. august 2021**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra annoncens dato.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Med venlig hilsen

Venlig hilsen

Ole Lousdal
Teamleder
Team Natur og Miljø

Orientering om afgørelsen sendes til:

Lodsejere og beboere i projektområdet
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, CVR: 60804214, P-nr.: 1002121278
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten, CVR-nr.: 37099015, P-nr.: 1001751945
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V, CVR: 54752415, P-nr.: 1001712827
Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, Højallé 9, 6880 Tarm, CVR: 29287112, P-nr.: 1011976545
De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, Museumsvej 2B, 7500 Holstebro, CVR: 4744866
Energinet.dk, Tonne Kjærsvej 65, Erritsø, 7000 Fredericia, CVR: 28980671
Herning kommune, Torvet 5, 7400 Herning, CVR: 29189919
Ikast-Brande kommune, Rådhusstrædet 6, 7430 Ikast, CVR: 29189617
Energinet.dk, Tonne Kjærsvej 65, Erritsø, 7000 Fredericia, CVR: 28980671
Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C, CVR-nr.: 25798376, P-nr.: 1004852781
Naturstyrelsen Vestjylland, Gammel Landevej 35, Fabjerg, 7620 Lemvig, CVR: 33157274, P-nr.: 1016399449
Slots- og Kulturstyrelsen, Hammerichsgade 14, 1611 København V, CVR: 34072191, P-nr.: 1017306428
Tvis Menighedsråd (Nr. Felding-Tvis Menighedsråd), Hovedgaden 3, 7500 Holstebro, CVR: 54691114
Vejdirektoratet, Carten Niebuhrs Gade 43, 5. sal, 1577 København V, CVR-nr.: 60729018, P-nr.: 1003416348
Vestforsyning A/S, Nupark 51, 7500 Holstebro, CVR-nr.: 25952200, P-nr.: 1008342217
Cowi A/S, Nupark 51, 7500 Holstebro, CVR.: 44623528

Bilag 1 – Oversigt over væsentlige afværgeforanstaltninger

Miljøtema – VVM-kapitel	Konsekvenser/væsentlighed	Afværgeforanstaltninger	Monitering
Landskab og byrum	A: Ådalsdæmning, lokal væsentlig visuel påvirkning (PD-fase ⁴) B: Rekreativt og visuelt landskabsrum kan påvirkes af oversvømmelser – frugttræerne v. ruin (AD-fase ⁵)	A: Landskabstilpasning m. vegetation - ådalsdæmning B: Landskabstilpasset terrænregulering som omtales nærmere u. kulturarv	A: Ikke nødvendigt
Kulturhistorie og arkæologi	Tvis Kloster oversvømmes, fluktuerende grundvandsstand påvirker arkæologiske værdier.	Ansøger skal før ibrugtagning etablere nødvendig afværge – forslag til afværge skal godkendes af SLKS før etablering. Afværgeforanstaltninger kan være terrænregulering i (evt. digeløsning), styring af grundvandspejlet mm.	Effekt af afværgeforanstaltninger, konsekvenser af oversvømmelser på fortidsminder. Monitering af grundvandsstand.
Natur og biodiversitet	Under anlægsarbejdet ved Ådals dæmningen fjernes arealer med §3-beskyttet eng og mose. Mange sårbare rigkær samt enkelte områder med tør natur påvirkes i driftsfase (AD) og kan blive permanent ændret.	Etablering af erstatningsnatur, kompensation og plejetiltag for natur der fjernes/påvirkes negativt af projektet, vilkår 39-42.	Monitering/overvågning af natur, se vilkår 38
Natura 2000	Ingen væsentlige	Ingen specifikke afværgetiltag	Ingen

⁴ Passiv driftsfase – anlægget er anlagt men ikke i drift

⁵ Aktiv driftsfase – vand opstuvet i ådal og /eller i Vandkraftsø pga. hændelser

Overfladevand/vandløb	<p>Styringsstrategi og design iht. projektbeskrivelse</p> <p>Tømning af Vandkraftsø fra 13,6 til 12 eller derunder medfører væsentlig risiko for sedimentudslip.</p> <p>Regulering af udtømningshastighed efter hændelser.</p>	<p>Løbende driftsdatainduceret og forecast induceret optimering af styringsstrategi</p> <p>Laveste tømningsskote styres og holdes høj</p> <p>Omlægning af åen i ådalen i anlægsfasen.</p> <p>Brinksikring</p> <p>Løbende brug af styringsstrategi og optimering af samme.</p>	<p>Løbende indsamling af driftsdata.</p> <p>Moniteringsprogram til optimering af styringsstrategien. Registrering af referencetilstand i gydebanker nedstrøms Vandkraftssøen. Visuel inspektion af sedimentation og erosion før- og efter hændelser.</p>
Jord/Råstoffer	Ingen væsentlige	Ingen	Ingen
Rekreative interesser	Ingen væsentlige – hvis afværgeforanstaltninger implementeres	Varslingssystem til brugere og lodsejere i en eventuel driftssituation.	Ingen
Grundvand	Ingen	Ingen	Ingen
Forurening	<p>Der kan ske udslip fra tre V2-forureningskortlagte depoter i AD ved oversvømmelser eller fluktuerende grundvandsstand.</p> <p>Sammenblanding af oversvømmelsesvand med spildevand</p>	<p>Omgivelserne (Jord, grundvand og overfladevand – dvs. sø og å) skal sikres mod udslip af forurenende stoffer. Afværge er blevet vilkårssat. Undersøgelser mhp. afværgeforanstaltninger gennemføres ifm. detailprojektering, og ud fra konkrete data fra VVM-redegørelsen.</p> <p>Supplerende undersøgelse af brønde og andre dele af spildevandssystemer inden for oversvømmelsesområdet med henblik på forebyggelse af sammenblanding med spildevand og tilbagestuvning i afløbssystemer.</p>	Den maksimale vandstand efter en hændelse vurderes og registreres ved de tre depoter.
Befolkning og socioøkonomi	Dyrkede arealer påvirkes af oversvømmelser	Varslingssystem	Ingen

VVM Tilladelse
Klimatilpasning af Holstebro